

Uppföljning av nämndernas, kommunstyrelsens och bolagens interna kontroll 2023

Innehållsförteckning

Internkontrollens genomförande.....	4
Samlad bedömning av den interna kontrollen för 2023	4
Bygg och miljönämnden	5
Kommunstyrelsen	6
Socialnämnden	7
Samhällsutvecklingsnämnden	8
Utbildningsnämnden	9
Knivstabostäder AB.....	10
Kommunfastigheter i Knivsta AB.....	10
Lönenämnden	10
IT-nämnden.....	11
Överförmyndarnämnden	12

Internkontrollens genomförande

Kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, samhällsutvecklingsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och de kommunala bolagens styrelser ska för den interna kontrollen följa Knivsta kommuns styrdokument. Bedömning av riskvärde utgår från fyrgradiga skalor där ett högre värde innebär större sannolikhet och högre konsekvens. Riskerna kan kategoriseras som låg, medium eller kritisk. Risker med värde som är lågt eller medium omhändertas inom ramen för verksamhetens systematiska förbättringsarbete. Risker med kritiska värden omhändertas antingen genom utvecklingsarbete eller genom granskning och återkopplas till respektive nämnd.

Lönenämnden och IT-nämnden har Tierps kommun som värdkommun, och följer därmed de riktlinjer för internkontroll som tagits fram av Tierps kommun. Bedömning av riskvärde utgår från femgradiga skalor där ett högre värde innebär större sannolikhet och högre konsekvens. Riskerna kan kategoriseras som trivial, acceptabel, signifikant, allvarig eller oacceptabel. Riskerna kan hanteras genom förebyggande arbete eller genom kontrollmoment.

Överförmyndarnämnden har Uppsala kommun som värdkommun, och följer därmed de riktlinjer för internkontroll som tagits fram av Uppsala kommun. I internkontrollplanen anges inte riskvärde för respektive risk. Riskerna hanteras genom kontroller.

Samlad bedömning av den interna kontrollen för 2023

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen (2017:725) uppsiktsplikt över både kommunala verksamheter och kommunägda bolag. En del i uppsiktsplikten är att ta del av och följa upp den interna kontrollen. Enligt reglementet för den interna kontrollen ska en gemensam sammanställning av nämndernas och styrelsernas arbete med beslutade internkontrollplaner årligen lämnas för beslut i kommunstyrelsen samt som information i kommunfullmäktige. I sammanställningen undersöks om nämnderna följt antagen struktur för den interna kontrollen, vilket innefattar antagande och uppföljning av internkontrollplan samt vidtagande av åtgärder.

Under 2023 har kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, samhällsutvecklingsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Knivstabostäder AB och Kommunfastigheter i Knivsta AB tagit fram internkontrollplaner. Även de gemensamma nämnderna; lönenämnden, överförmyndarnämnden samt IT-nämnden har tagit fram internkontrollplaner. Lönenämndens internkontrollplan genomfördes endast som ett informationsärende och inte som ett beslutsärende. Uppföljning av respektive internkontrollplan har genomförts och godkänts.

I internkontrollplanerna för 2023 identifierade kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, samhällsutvecklingsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden sammanlagt 75 risker. Av de 26 risker som bedömdes som kritiska, skulle tre han-

teras genom granskning och 24 genom annan planering, till exempel egenkontroller eller utvecklingsarbete. En av riskerna skulle hanteras genom både granskning och annan planering. Alla kritiska risker utom en hanterades enligt plan, då planerat utvecklingsarbete för den risken har skjutits fram till våren 2024. Vid en av de tre genomförda granskningarna förslags åtgärder och berörd nämnd uppdrog åt förvaltningen att genomföra dessa. 49 av de 75 riskerna bedömdes som ej kritiska och omhändertogs inom ramen för förvaltningens löpande systematiska förbättringsarbete.

Knivstabostäder AB och Kommunfastigheter i Knivsta AB identifierade sammanlagt 12 kritiska risker. Alla kritiska risker har följts upp i enlighet med plan och resultatet visade inga avvikelser.

Lönenämnden och It-nämnden identifierade sammanlagt 15 risker, varav fyra allvarliga, tio signifikanta och en acceptabel. Alla risker har följts upp och för de två risker som visade behov av åtgärder togs beslut om detta.

I överförmyndarnämndens internkontrollplan identifierades tio risker. Dessa kontrollerades enligt plan och vid avvikelser togs beslut om åtgärder.

Interkontrollplan ska beslutas av respektive nämnd. Lönenämnden tog endast del av informationen gällande internkontrollplan för 2023. Lönenämnden har ändrat till en korrekt hantering för 2024. Den samlade bedömningen är att Knivsta kommun sammantaget har en god intern kontroll. Kommunstyrelsen behöver inte besluta om förbättringsåtgärder gentemot nämnderna eller bolagen.

Bygg och miljönämnden

I nämndens internkontrollplan bedömdes elva risker, varav fyra som kritiska. Återrapporteringen visade att alla kritiska risker hanterats enligt plan.

- Risk att förvaltningen inte följer lagstiftning på grund av avsaknad av erfarenhet och specialistkompetens. Det kan medföra/innebära kunskapsbrist gällande lagstiftning inom verksamhetsområde och innebär även en ökad arbetsbelastning.
- Risk att gällande styrdokument inte är uppdaterade och reviderade och att det finns samsyn kring innehållet
- Risk att korrekt skyddsutrustning saknas, inte används eller används fel.
- Exploatering: Risk att politisk intention för samhällsbyggandet inte får praktiskt utfall, att avtalen inte används i deras fulla potential utifrån kvalitets- och hållbarhetsperspektiv. Risk att det saknas förmåga eller möjlighet att använda avtalen utifrån deras fulla potential.

Sju risker fick ett lägre riskvärde och bedömdes som icke kritiska. Dessa omhändertogs inom ramen för verksamhetens ordinarie systematiska förbättringsarbete.

- Oförutsägbar personalbrist riskerar att kompetens inom specifik lagstiftningen tillfälligt försvinner. Personalbrist kan även leda till att belastningen riskerar lagstiftningens följsamhet.
- En för hög belastning riskerar att misstag kan ske. Den höga belastningen kan även innebära svårigheter att hållas sig uppdaterad på till exempel lagändringar och ny lagpraxis.
- Oegentligheter och korruption. Det finns en risk att medarbetare agerar lagstridigt för egen eller annan persons vinning.
- Mängden och tillgängligheten till att ta del av och ha kunskap om policyer, regler, med mera försvårar och riskerar efterlevnad.
- Risk att diarieföring inte sker korrekt vilket försvårar spårbarheten riskerar och att information/kunskap försvinner från organisationen.
- Risk att GDPR inte hanteras korrekt på grund av kunskapsluckor och otydligt ansvar, behov finns av löpande kompetensutveckling och introduktion till nya medarbetare.
- Driftstörningar i befintliga IT-system riskerar att utförandet av arbetsuppgifter hindras eller försvåras i enlighet med gällande lagstiftning, regler och policys. Avsaknaden av IT-kompetens samt kompetens hur verksamhetsystemen fungerar riskerar att förlänga driftstörningarna. Samordning mellan användare, IT-support och leverantörer av systemvara.

Kommunstyrelsen

I kommunstyrelsens internkontrollplan bedömdes 21 risker, varav nio som kritiska. Återrapporteringen visade att alla kritiska risker hanterats enligt plan.

- Risk att inte behålla kompetens, vara attraktiv arbetsgivare, finnas karriärvägar. inte kunna leverera på uppdrag/ökat antal sjukskrivningar.
- Risk att inte kunna rekrytera och attrahera nya medarbetare – inte kunna leverera på uppdrag/ ökat antal sjukskrivningar.
- Exploatering: Risk att politisk intention för samhällsbyggandet inte får praktiskt utfall, att avtalen inte används i deras fulla potential utifrån kvalitets- och hållbarhetsperspektiv. Risk att det saknas förmåga eller möjlighet att använda avtalen utifrån deras fulla potential.
- Risk i uppsökande verksamhet för ungdomsverksamheten samt för Knivsta centrum för idrott och kultur (CIK).
- Biblioteket - öppen plats där alla har tillträde, risk att personalen utsätts för personer som beter sig aggressivt, ändrade verksamhetsförhållanden i kommunhuset.
- Risk att medarbetare tar mutor eller bestickning vid upphandling.
- Risk för ohälsa på grund av osund arbetsmiljö.
- Risk att vi inte har en tillräckligt god organisatorisk och social arbetsmiljö. Bristande kontroll på struktur.

- Att kommunens inköp och upphandlingar inte genomförs enligt ingångna avtal och kommunens styrdokument.

12 risker fick ett lägre riskvärde och bedömdes som icke kritiska. Dessa omhändertogs inom ramen för verksamhetens ordinarie systematiska förbättringsarbete.

- Risk att erforderliga bostäder ej kan erbjudas inom ramen för bostadsförsörjning.
- Risk att originalbilder ej hanteras enligt GDPR och publiceras.
- Risk att medgivarblanketter inte hanteras i enlighet med rutin.
- Risk för hot och våld vid ungdomsverksamheten och CIK på grund av besökarantal vid evenemang.
- Risk för att lokalens utformning vid CIK medför brister i uppsikt, skadegörelse.
- Risk att en god ekonomisk förvaltning inte efterlevs och att offentliga medel inte hanteras korrekt vid representation.
- Risk att en god ekonomisk förvaltning inte efterlevs och att offentliga medel inte hanteras korrekt vid attestflöde.
- Risk att en god ekonomisk förvaltning inte efterlevs och att offentliga medel inte hanteras korrekt vid ekonomistyrning.
- Risk att medarbetares bisysslor påverkar deras uppdrag i Knivsta kommun.
- Risk att delegationsbeslut inte fattas av utsedd delegat och därmed inte är giltigt.
- Risk att delegationsbeslut inte är korrekt diarieförda.
- Risk att delegationsbeslut inte är korrekt dokumenterade.

Socialnämnden

I nämndens internkontrollplan bedömdes 20 risker, varav sju som kritiska. Återrapporteringen visade att alla kritiska risker utom en hanterats enligt plan. För en av riskerna förslogs åtgärder och nämnden har uppdragit åt förvaltningen att genomföra dessa.

- Risk att skicka sekretessbelagda individhandlingar till fel person
- Risk för felaktig hantering av personuppgifter för personer med skyddad identitet
- Risk att enstaka klagomål och synpunkter inte tillvara och vid några tillfällen saknas återkoppling
- Risk för låg kvalitet hos våra uppdragstagare, vilket medför att barn eller vuxna far illa eller får bristande stöd. (*Utvecklingsarbete för denna risk kommer att ske våren 2024*)
- Risk att socialnämnden går miste som statliga medel.
- Socialnämnden går miste om intäkter IFO.
- Risk för låg följsamhet till basal hygien, vilket kan medföra smittorisker.

13 risker fick ett lägre riskvärde och bedömdes som icke kritiska. Dessa omhändertogs inom ramen för verksamhetens ordinarie systematiska förbättringsarbete.

- Risk att på grund av personalomsättningen ingen kan upprätthålla/bygga ledningssystemet.
- Risk att medarbetare tar del av information i olika system som den inte ska.
- Risk att skriva sekretessbelagd information i osäker e-post.
- Risk att hot- och våldsrutiner inte efterlevs.
- Risk att klagomål och synpunkter sällan tas tillvara och återkoppling saknas ofta.
- Risk att medarbetare inte använder anmälningsskyldigheten i Lex Maria och Lex Sarah.
- Risk att låg kvalitet i utförande hos privat regi inte uppmärksammas.
- Risk att låg kvalitet i våra egenregiverksamheter inte uppmärksammas.
- Risk att socialnämnden går miste om statliga bidrag.
- Risk för bristande information vid myndighetens informationskyldighet till klienter/brukare.
- Risk att socialnämnden går miste om intäkter inom äldreomsorg.
- Risk att brukare/klienter får för höga avgiftskrav vid hantering av egenavgifter.
- Risk att individen inte får gott bemötande utifrån värdegrund och värdighetsgarantier.

Samhällsutvecklingsnämnden

I nämndens internkontrollplan bedömdes tolv risker, varav två som kritiska. Återrapporteringen som visade att alla kritiska risker hanterats enligt plan.

- Risk att gällande styrdokument inte är uppdaterade och reviderade och att det finns samsyn kring innehållet.
- Exploatering: Risk att politisk intention för samhällsbyggandet inte får praktiskt utfall, att avtalen inte används i deras fulla potential utifrån kvalitets- och hållbarhetsperspektiv. Risk att det saknas förmåga eller möjlighet att använda avtalen utifrån deras fulla potential.

Tio risker fick ett lägre riskvärde och bedömdes som icke kritiska. Dessa omhändertogs inom ramen för verksamhetens ordinarie systematiska förbättringsarbete.

- Oförutsägbar personalbrist riskerar att kompetens inom specifik lagstiftningen tillfälligt försvinner. Personalbrist kan även leda till att belastningen riskerar lagstiftningens följsamhet.
- En för hög belastning riskerar att misstag kan ske. Den höga belastningen kan även innebära svårigheter att hållas sig uppdaterad på till exempel lagändringar och ny lagpraxis.
- Oegentligheter och korruption. Det finns en risk att medarbetare agerar lagstridigt för egen eller annan persons vinning.

- Risk att förvaltningen inte följer lagstiftning på grund av avsaknad av erfarenhet, strukturellt stöd och specialistkompetens. Det kan medföra/innebära kunskapsbrist gällande lagstiftning inom verksamhetsområde och innebär även en ökad arbetsbelastning.
- Mängden och tillgängligheten till att ta del av och ha kunskap om policyer, regler, med mera försvårar och riskerar efterlevnad.
- Risk att diarieföring inte sker korrekt vilket försvårar spårbarheten riskerar och att information/kunskap försvinner från organisationen
- Risk att GDPR inte hanteras korrekt på grund av kunskapsluckor och otydligt ansvar, behov finns av löpande kompetensutveckling och introduktion till nya medarbetare.
- Driftstörningar i befintliga IT-system riskerar att utförandet av arbetsuppgifter hindras eller försvåras i enlighet med gällande lagstiftning, regler och policies. Avsaknaden av IT-kompetens samt kompetens hur verksamhetsystemen fungerar riskerar att förlänga driftstörningarna.
- Risk att entreprenörsavtal inte följs med kostnader som följd. Risk att avtal förlängs på grund av att det ej uppmärksammas att avtal löper ut. Att avtalet inte är kvalitetssäkrat/korrekt utformat, avsaknad av kompetens gällande lagstiftning och upphandling.
- Risk att erforderliga bostäder ej kan erbjudas inom bostadsförsörjningen.

Utbildningsnämnden

I nämndens internkontrollplan för 2023 bedömdes elva risker, varav fyra som kritiska. Återrapporteringen som visade att alla kritiska risker hanterats enligt plan.

- Risk att informationsöverföring om barn med skyddad identitet brister.
- Risk att personuppgifter för personer med skyddad identitet hanteras felaktigt.
- Risk att situationer med pågående dödligt våld inte kan hanteras på grund av bristande kunskap.
- Risk att verksamheten inte kan utföra sitt arbete på grund av bristande IT-stöd/system (digital infrastruktur), exempelvis mejlkonton.

Sju risker fick ett lägre riskvärde och bedömdes som icke kritiska. Dessa omhändertogs inom ramen för verksamhetens ordinarie systematiska förbättringsarbete.

- Risk att regler gällande bisysslor inte efterlevs.
- Risk att delegationsbeslut inte hanteras korrekt.
- Risk att gallring i digitala verktyg, fotomappar och gamla system ej görs systematiskt.
- Risk att styrdokument/rutiner/verktyg för att hantera personuppgifter enligt GDPR inte följs eller hanteras korrekt.
- Risk att samverkan med IT-center vad gäller rutiner för att hantera personuppgifter enligt GDPR inte fungerar.

- Risk att brist på likvärdighet mellan olika verksamheter medför olika hantering och osäkerhet vid situationer av pågående dödligt våld.
- Risk att brist på likvärdighet mellan olika verksamheter medför olika hantering och osäkerhet vid annan krissituation.

Knivstabostäder AB

I styrelsens internkontrollplan för 2023 bedömdes sju risker som kritiska. Återrapporteringen visade inga avvikelser.

- Effektiv organisation - Nytt arbetssätt med föreslagna effektiviseringar i städorganisationen införs inte.
- Effektiv organisation - Det införda fastighetsansvaret i driftorganisationen ger inte önskad effekt.
- Attraktiv arbetsgivare - Risk att nyckelpersoner avslutar sin anställning
- Attraktiv arbetsgivare - Riskerar att ha för hög arbetsbelastning på grund av slimmad organisation
- Låga intäkter i nyproduktion - Vi får inte investeringsstöd
- Låga intäkter i nyproduktion - Vi får många tomma lägenheter på grund av hög hyra.
- Hyresförhandling - Låg hyresökning som medför realhyressänkning

Kommunfastigheter i Knivsta AB

I styrelsens internkontrollplan för 2023 bedömdes fem risker som kritiska. Återrapporteringen visade inga avvikelser.

- Effektiv organisation - Nytt arbetssätt med föreslagna effektiviseringar i städorganisationen införs inte.
- Effektiv organisation - Det införda fastighetsansvaret i driftorganisationen ger inte önskad effekt.
- Attraktiv arbetsgivare - Risk att nyckelpersoner avslutar sin anställning
- Attraktiv arbetsgivare - Riskerar att ha för hög arbetsbelastning på grund av slimmad organisation
- Outhyrda lokaler - CIK kontorsplan förblir outhyrt. Medför återbetalning av moms och tom-hyra.

Lönenämnden

Nämnden är gemensam för Knivsta, Tierp och Älvkarleby kommuner. Lönenämnden tog endast del av informationen gällande internkontrollplan för 2023. Lönenämnden har ändrat till en korrekt hantering för 2024. I internkontrollplanen bedömdes fyra risker, varav tre som signifikanta.

- Risk för felaktiga löneutbetalningar
- Risk för orimlig lönesumma

- Risk för hög personalomsättning

En av riskerna bedömdes som acceptabel.

- Risk för introduktion

Riskerna hanterades genom förebyggande åtgärder och kontrollmoment. Samtliga planerade kontrollmoment genomfördes och resultatet visade inga avvikelser.

IT-nämnden

Nämnden är gemensam för Knivsta, Heby, Tierp, Östhammar och Älvkarleby kommuner. I internkontrollplanen bedömdes elva risker, varav fyra som allvarliga.

- Brister i IT-nämndens förmåga att hantera system och dess livscyklar i en kontext där det skapas och upprätthålls en balans mellan olika behov och synsätt utan att överutnyttja, skada eller offra andra system eller resurser. Detta ska ske samtidigt som vi adderar ytterligare krav på effektivitet, resultat och innovation. Detta är digitalisering i populärvetenskapliga termer.
- Brister i IT-nämndens förmåga att på ett adekvat sätt leverera, stödja, vidmakthålla och vidareutveckla de ITapplikationer/-produkter/- tjänster som skapar värde i medlemskommunernas verksamheter.
- Brister i IT-nämndens förmåga att skapa en miljö som främjar och hanterar nya idéer om produkter, lösningar och tjänster. Det sker genom att organisationen har en uppmuntrande struktur för innovativ verksamhetsutveckling, där en tillåtande kultur är en förutsättning för att de innovativa idéerna ska kunna förverkligas.
- Brister i IT-nämndens förmåga att sätta ekonomiska ramar i förhållande till fastställda mål.

Sju av riskerna bedömdes som signifikanta.

- Brister i IT-nämndens förmåga att beskriva ett önskat framtida tillstånd för organisationen som visar vad organisationen strävar mot och visar vart man är på väg och varför.
- Brister i IT-nämndens förmåga att hantera projekt och program i en organisation på en övergripande nivå för att uppnå strategiska mål. Här innefattas att prioritera program och projekt, planera, resurs-sätta, följa upp dem samt att informera intressenter om aktuell status och progress.
- Brister i IT-nämndens förmåga att fastställa och kommunicera specifika mål i organisationen och att utveckla en strategi för att uppnå målen. Den strategiska planen är ett viktigt gränssnitt mellan IT-nämnden och IT-centrum.
- Brister i IT-nämndens förmåga till initiering, etablering, genomförande samt avslutande av projekt och uppdrag. Här innefattas att hantera projekt och uppdrags omfattning, kostnader, resurser, tidplaner, risker, ändringsärenden, och kommunikation med intressenter.

- Brister i IT-nämndens förmåga att sätta värderingar och kultur som vägleder i alla omständigheter oavsett förändringar i mål, strategier, typer av arbete eller ledningsstrukturer.
- Brister i IT-nämndens förmåga att etablera ett system för styrning genom strukturer och ramar samt delegering av befogenhet och ansvar.
- Brister i IT-nämndens förmåga att se till att styrsystemet efterlevs, att medarbetare följer den och att de som har delegerats befogenhet och ansvar faktiskt tar det.

Samtliga planerade uppföljningar genomfördes och åtgärder identifierades för två av dem. Åtgärderna kommer att genomföras över flera år.

Överförmyndarnämnden

Kommunerna i Östhammar, Tierp, Knivsta, Heby, Älvkarleby och Uppsala har en gemensam överförmyndarnämnd. I internkontrollplanen hanterades 10 risker.

- Dålig arbetsmiljö kan medföra brister i ärendehantering vilket kan leda till rättsförluster för huvudmännen.
- Ställföreträdare som missköter eller brister i sitt uppdrag kan leda till rättsförluster för huvudmännen.
- Om nämndens kostnader överstiger intäkterna nås inte beslutande ekonomiska krav.
- Vid för lång handläggningstid får inte den enskilde hjälp av en god man eller förvaltare inom rimlig tid.
- Bytes-ärenden förekommer i stor omfattning. Om ärendehantering inte sker i enlighet med beslutande rutiner kan det leda till rättsförluster för huvudmännen. Kontrollen ska säkerställa bl.a. att huvudmännens rätt att framföra sin talan inte inskränks.
- Klagomålsärenden förekommer i stor omfattning. Om ärendehantering inte sker i enlighet med beslutande rutiner kan det leda till rättsförluster för huvudmännen. Kontrollen ska säkra att huvudmännen har en god tillvaro och en trygg omgivning.
- Tillståndsärenden gäller ofta stora tillgångar. Om ärendehantering inte sker i enlighet med beslutande rutiner kan det leda till rättsförluster eller ekonomiska förluster för huvudmännen. Kontrollen ska säkerställa att huvudmännens tillgångar förvaltas på ett rättssäkert och tryggt sätt.
- Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.
- Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörj-

ningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.

- När det förekommer oegentligheter i verksamheten riskerar rättssäkerheten och förtroendet för myndigheten hos medborgarna.

Samtliga kontroller genomfördes som planerat. Vid avvikelser har åtgärder beslutats av nämnden.